

BUSKSKVETTEN

Nr. 4 * 1999 * 15. årgang

SKJÆRER

Organ for Norsk Ornitologisk Forening
Avdeling Buskerud

REDAKSJONELT:

REDAKTØR: Jens Erik Nygård
Brinken 19
3400 Lier
Epost : jenygard@online.no

OPPLAG: 330
ABONNEMENT: kr.75,- pr. år

Stoff til Buskskvetten sendes fortrinnsvis direkte til redaktøren. Manuskripter bør leveres via epost eller på diskett. Stoff som er skrevet på data behøver ikke å ha ferdig layout. Styret i NOF - Buskerud fungerer som redaksjonsmedarbeidere, og kan brukes som kontaktpersoner

ANNONSEPRISER:

1/1 side kr 500,- for 1 innrykk, kr 2000,- pr år
1/2 side kr 250,- for 1 innrykk, kr 1000,- pr år
1/4 side kr 125,- for 1 innrykk, kr 500,- pr år

NESTE NUMMER AV BUSKSKVETTEN KOMMER CA 1. MARS
FRIST FOR INNSENDING AV STOFF: 1. FEBRUAR

NOF AVD. BUSKERUDS STYRE 1999

Leder /redaktør :	Jens Erik Nygård	D.O. 1.1.	jenygard@online.no
Nestleder:	Jon Ludvig Hals	Øvre Eiker 1.1	
Kasserer:	Jostein Bakke	Øvre Eiker 1.1	vsjoba@veiavangen.gs.bu.no
1. styremedlem	Torkild Jensen	D.O. 1.1.	torkild@stud.ntnu.no
2. styremedlem:	Tonny Andersen	D.O. 1.1	tonnyan@online.no
1. varamedlem	Lars Thomas Poppe	D.O. 1.1.	ltpoppe@hotmail.com
2. varamedlem	Erland Tollefsen	D.O. 1.1	ertollef@online.no
Revisor:	Per Øistein Klunderud	Øvre Eiker 1.1.	
Valgkomite:	Per Øistein Klunderud	Øvre Eiker 1.1.	
	Magne Sjøblom	Øvre Eiker 1.1.	

KONTINGENT :

Direktemedlemmer senior : kr. 75,- pr. år
junior : kr. 50,- pr. år
støttemedlem : kr. 30,- pr. år (mottar ikke Buskskvetten)
Lokallagskontingent : kr. 30,- pr. betalende medlem registrert 1.10 inneværende år

Forsidebildet er tatt av Bjørn Huseby.

Innhold

Leder		side 127
Linnesstranda - statusrapport 1999	Jens Erik Nygård	side 128
Fuglefolk i kikkerten		side 148
Vinteratlas - siste sesong står for døra !	Steinar Stueflotten	side 148
Kryssord	Eli Gates	side 151
Møte med engelske rovfuglvenner	Helen Lorraine Jacobsen	side 152
Innkalling til årsmøte i NOF		side 153
Siste nytt fra Buskerud		side 154
Søknad om prosjekt-støtte		side 154

Leder :

Så er det vinter igjen, trekkfuglene har forlatt oss, og mange av oss vil puste ut etter en lang og hektisk sesong. Så er det kanskje litt upassende å minne om vinterfugltellingen som nå går inn i sin siste sesong ? Prosjektet har vært preget av en voldsom innsats av et lite antall entusiaster. Vi andre kan ved litt bevissthet bidra med det avgjørende for at det skal bli vellykket. Bruker vi søndagsturen i marka og hytteturen på fjellet til å kikke litt etter fugl, så har vi kanskje fylt noen hull i utbredelsen av vinterfugler i Norge. Men det må noteres og sendes inn ! Se nærmere på Steinar Stueflottens artikler om vinteratlas-prosjektet i dette og forrige nummer av Buskskvetten.

Småfuglene får sitt i vinter selvfølgelig, jeg bare minner om den faren som spredning av Salmonella-bakterien utgjør for dem. Bruk anordninger som gjør at fuglemat og fugleskitt ikke blandes. Det finnes flere typer automater som hjelper på dette.

Det er like før vi går inn i et nytt årtusen. Det kan være på sin plass å reflektere over tilstanden for verdens fuglearter. Det er nylig avholdt en verdenskonferanse i Malaysia, som har resultert i en rapport fra BirdLife International - *Together for birds and people*. Rapporten viser at ca 1200 fuglearter står i fare for utryddelse i de kommende 100 år. Dette utgjør 12 % av det totale antall fuglearter i verden. Ytterligere 600 - 900 fuglearter kan komme til å havne på denne lista hvis den negative miljøutviklingen fortsetter. I Norge er det så mange som en av fire arter som har proble-

mer. Det er særlig arter som er knyttet til kulturlandskapet som er truet. Vi opplever tilbakegang hos velkjente arter som svaler og stær. To norske arter er globalt truet, dverggås og åkerrikse.

Dette nummeret av Buskskvetten er for en stor del viet statusen for fuglelivet på Linnesstranda. Det er ca. 30 år siden observasjonsvirksomheten der startet. Takket være at notater ble gjort, så kan vi nå trekke noenlunde sikre konklusjoner om framgang og tilbakegang for en del fuglearter. Jeg håper at denne statusrapporten vil inspirere til fortsatt stor feltinnsats, slik at vi også i framtida kan bruke fuglelivet på Linnesstranda som barometer for miljøets tilstand.

I en situasjon der forurensning og ødeleggelse av fuglenes leveområder utrydder arter, er det absurd å se at mennesker midt i Europa slakter ned tildels truede arter i milliontall under «jakt». Det ble gjort en beslag fra en bil i Bulgaria på 17000 dypfryste sanglerker og franskmennene synes hortulan er et attraktivt bytte.

NOF har forlenget fristen for å samle inn underskrifter mot denne virksomheten til 20. desember. Jeg er sikker på at også de fleste ikke-ornitologer i din omgangskrets mer enn gjerne skriver under. Jeg setter inn et underskriftsark på nestsiste side i dette nummeret. Kopier det, ta det med på jobben, fyll det ut med underskrifter og send det til NOF snarest !

Jens Erik Nygård

Linnesstranda - statusrapport 1999

av Jens Erik Nygård

Det er nå 20 år siden den første store Linnesstrandrapporten ble publisert i Buskskvetten. En ny generasjon ornitologer har kommet til, svært mange observasjoner er blitt gjort, og hele 31 nye arter er registrert. Det er på tide å gjøre opp status på nytt.

Områdebeskrivelse

Innerst i Drammensfjorden har det tidligere vært et sammenhengende våtmarksområde mellom de to elvene Drammenselva og Lierelva. I dag er det bare en 1500 meters strandstrekning rundt munningen av Lierelva som er igjen. Resten er blitt til havn og industri.

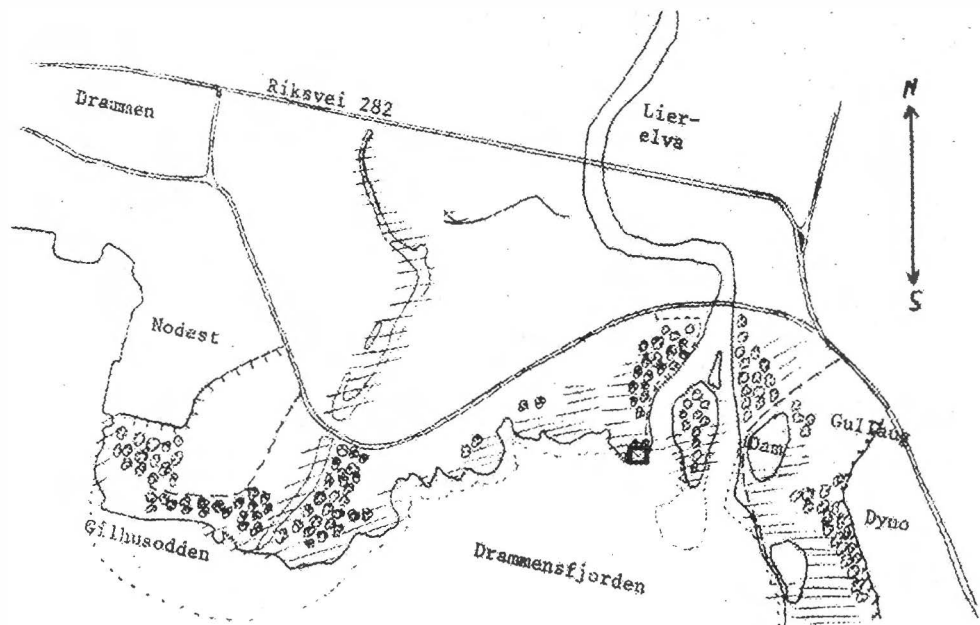
Området preges av at Lierelva har ført ut mengder av sand og slam i fjorden, der flo og fjære endrer vannstanden daglig. Det er i den smale sonen mellom bebyggelsen og fjorden at Linnesstranda naturreservat tilbyr rik næringstilgang for fuglelivet.

Vegetasjonen er meget rik, både i kvantitet og kvalitet. Dominerende treslag er gråor og hegg, med innslag av edlere treslag. Undervegetasjonen blir meget tett utover sommeren, og gjør skogen til en ugjennomtrengelig urskog. Et takrørbelte kranser stranda og i sonen mellom flo og fjære finnes tuer av sivaks og andre vannplanter. Mindre innslag finner vi av eng og åkerkanter. Det finnes enkelte frittstående store graner.

Linnesstranda ligger ved riksveg 283 - Røykenvegen - i nærheten av Gullaug. Det sentrale stedet å dra til, er fugletårnet som ligger på vestsiden av elvemunningen. Parker ved Gullaug skole og gå langs elvebredden så langt du kommer (Gummistøvler kan være påkrevet). Fugletårnet er plassert på en odde i elvemunningen, og du kommer ofte svært nær fuglene.

Et annet alternativ er å parkere ved renseanlegget på Gullaug og følge stien ned til den til den østre bredden av elvemunningen. Du kan også kjøre til Gilhusodden friluftsområde i den vestre enden av Linnesstranda der det er parkeringsplass og tilrettelegging for handicappede.

Fig. 1 : Kart over Linnesstranda

Skisse over Linnesstranda (Målestokk 1:10000).

Tegnforkl.: = myr, takrør. = adkomst.

= sumpløvsskog. = grense mot fabrikkomr.

= tørrlegges ved lavvann. = fugletårn

Endringer i vegetasjon

I et elvedelta som Linnestranda skjer det en gradvis utvikling av sedimenter og vegetasjon. Elva bringer med seg sand og slam fra Lierdalen og legger det fra seg i elvemunningen. Strøm og bølger flytter det langs stranda. Dermed blir det grunnere langs land og den fuktigste delen av vegetasjonen brer seg utover.

Det har vært en merkbar økning av takrørvegetasjonen, både i bredde og i høyde. En grunn dam på østsiden av elvemunningen er nå helt gjenvokst av takrør. Det favoriserer hekkearter som rørsanger og sivpurv og overnattende arter som gulerle og låvesvale, mens for eksempel krikand taper på det.

Det er muligheter for at andre sivtilknyttede arter som sivhauk og skjeggmeis kan komme til å hekke.

Bak takrørvegetasjonen har buskskiktet blitt mindre. På østsiden av elvemunningen var det for 20 – 30 år siden mye lave busker, der det nå fullt utviklet skog. Rundt den store dammen er det færre busker og flere trær.

I skogen ser vi nå mange flere gamle og råtne trær. Etter fredningen foregår det ikke lenger vedsanking i skogen. Dette må man regne med begunstiger en rekke hullrugende arter som meiser og dvergspett.

Engvegetasjon har det blitt mindre av. Renseanlegget ved Gul-laug ødela våtenga der. Ved

pumpestasjonen ved bruenden skjer det gjengroing og ved veien ned til Gilhusodden av boligbygging og parkeringsplass redusert engarealet.

Langs det gamle elveleiet blir kantvegetasjonen og til en viss grad selve sumpen ødelagt ved utfylling av landbruksavfall.

På deler av strandstrekningen har utfylling og flomsikring på tomtegrensene ødelagt vegetasjon.

Vannvegetasjonen i det store dammen på østsiden av elva blir nå dominert av hornblad, mens en rekke andre vannplanter har gått tilbake. Det kan være årsaken til at fuglelivet i dammen har gått tilbake.

Fig. 2 : Luftfoto fra 70-åra

Endringer i fuglelivet

Det har skjedd en del endringer i sammensetningen av fuglefaunaen siden forrige statusrapport i 1979. Dette henger trolig sammen med endringer i vegetasjonen på Linnestranda og endringer i det generelle klima.

Noen arter som har sin hovedutbredelse sør for oss har blitt vanlige. Den første som kom var knoppsvana, deretter myrsanger og nattergal. I det siste har vi fått storskarv (mellomskarv) og kanskje grågås. Arter som kan tenkes bli vanligere framover er sivhauk og skjeggmeis, samt en del varmekjære sangere.

Enkelte arter har flyttet inn fra barskogsområder i nærheten. Svarttrosten opptreer nå i hager og løvkratt slik som en tidligere har sett lenger sør. Spettmeis og gjerdsmett er andre arter som har tatt spranget fra barskogen og blitt hekkefugler på Linnestranda.

En del arter som tidligere var vanligst i kyststrøk, dvs. utenfor Drammensfjorden, opptreer med større hyppighet enn før. Det gjelder gravand, siland, tjeld, og svartbak.

Arter som har hekket tidligere, men som har økt i antall, er rødstrupe, pilfink og grønnfink.

Av overvintrende arter viser

kaie og grønnsisik framgang.

En del arter har gått tilbake. Sangsvana var tidligere tilstede før isen la seg i ganske store flokker, nå sees den bare sporadisk. Arten har ikke gått tilbake i Buskerud forøvrig. Tårnfalk har aldri vært vanlig, men den er ikke sett i det hele tatt etter 1980. Sivhøna var årlig hekkende i dammen på østsiden av elvemunningen, sees nå bare i trekktiden. Enkeltebekkasin sees i mindre antall en tidligere.

Tyrkerdua, som hekket her i tiden på slutten av 70-tallet, er nå igjen en sjeldenhet. Gjøken er ikke sett siden begynnelsen av 80-tallet. Buskskvetten var hekkende på enga der renseanlegget nå ligger, den er blitt sjelden. Gråspurven synes å gå tilbake i samme takt som pilfinken går fram, det kan være en sammenheng.

Registreringer av fuglelivet

Det finnes noen få henvisninger til fuglelivet langs breddene av indre Drammensfjorden fra 50-årene, men i hovedsak starter observasjonsvirksomheten våren 1969. Jeg bodde midt på Linnestranda, 12 år gammel, fattet interesse for fuglene og begynte å notere alt jeg så.

Fram til 1976 var det Steinar Nielsen og jeg som var sammen

om observasjonene, da ble Drammen lokallag av NOF stiftet, og vi fikk selskap av flere.

Fra høsten 1977 ble det ringmerking sammen med Øivind og Per Ole Syvertsen. Det ble i tillegg til ringmerkingen lagt mye arbeid i observasjonsvirksomheten. Det varte fram til 1980. I 1981 og 1982 ble virksomheten fulgt opp av Morten Winnes og Morten Halmrast, men med færre dager og mindre vekt på observasjoner. Perioden fra 1983 – 1990 var dessverre praktisk talt uten virksomhet.

I 1990 kom det til nye, unge ornitologer som Torkild Jensen og Tonny Andersen. De startet et registreringsprosjekt og leverte tre rapporter for årene 1991 til 1994, men basert på relativt få observasjonsdager.

Fugletårnet i elvemunningen ble bygget mot slutten av 1994, noe som i 1995 gav et kraftig oppsving i besøksfrekvensen. Undertegnede kom med igjen, og jeg satset på formidling av observasjonene via Internett. Det har vært med på å føre sammen en rekke dyktige og ivrige observatører som er med på å sikre høy aktivitet på Linnestranda. Mindre vil det neppe bli i framtida, etter at jeg flyttet tilbake til Linnestia midt i 1999.

Fig. 3 : Antall observasjonsdager pr. år

År	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Dager	13	46	54	110	56	23	15	41	58	84	54	58
År	1981	1982	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	
Dager	17	23	??	10	20	30	59	42	64	92	>115	

Ringmerkingsvirksomheten

Det ble startet ringmerking på østsiden av elvemunningen høsten 1977. Formålet var å kartlegge fuglelivet bedre for å kunne understøtte et forslag om vern av området. Ringmerkingen pågikk til høsten 1982. Det ble ringmerket samme sted våren 1998, og høsten 1999 ble det merket låvesvale på Gilhusodden. Totalt er det merket ca. 6500 fugler. Artsliste med merketall til og med 1998 ble trykket i Buskskvetten nr. 1 1999 s. 12.

Her oppsummeres de gjenfunnene som er tilbakemeldt :

Ringmerkere : JEN = Jens Erik Nygård, POS = Per Ole Syvertsen, ØSY = Øivind Syvertsen og DRG = Drammen ringmerkingsgruppe. K betyr kalender år, 1K er derfor en ungfugl av året, 2K+ er en voksen fugl i sitt 2. kalenderår.

Spurvehauk :

2K hann merket 20.5.82 (DRG) funnet død 22.5.82 i Drammen, Buskerud. 5 km W.

Enkeltebekkasin :

1K+ merket 10.9.78 (JEN) gjenfunnet 4.12.78 død i Orglandes, Manche, FRANKRIKE. 1380 km mot SW

Hornugle :

1K+ merket 27.9.78 (JEN), funnet død 28.8.82 i Siebengebirge, Köln, TYSKLAND. 1031 km SSW.

Låvesvale :

1K merket 8.8.80 (JEN), kontrollert 18.5.81 på Flaksfort, Sjølland, DANMARK. 474 km SSE.

Jernspurv :

1K merket 16.9.78 (JEN) kontrollert 20.9.78 på Mølen i Brunlanes, Vestfold. Fløy 90 km SSW.

Hagesanger :

1K merket 21.8.78 (JEN), kontrollert 6.9.78 i De Haack, Oostvorne, Zuid Holland, NEDERLAND. 950 km SSW

Løvsanger :

1K merket 17.9.77 (ØSY), gjenfunnet 5.7.78 på Skrede, Jølster, Sogn og Fjordane. 290 km NW.

1K merket 7.8.78 (JEN), kontrollert 26.6.79 på Fagerstrand, Nesodden, Akershus. 20 km E.

Rødstrupe :

1K merket 1.10.77 (ØSY), kontrollert 30.10.77 i Vosselaar, Antwerpen, BELGIA. 1000 km SW. Samme individ funnet drept mot vindu i Vosselaar den 18.11.77.

2K+ merket 2.5.78 (JEN), funnet død 18.2.79 i Port de Bouc, Bouches-du-Rhone, FRANKRIKE. 1850 km SSW.

1K merket 30.8.80 (JEN), kontrollert 11.10.80 ved Skagen Nordstrand, Jylland, DANMARK. 170 km S.

1K merket 30.8.80 (JEN), funnet død 28.9.80 i Dronninglund Storskov, Jylland, DANMARK. 280 km S.

1K merket 12.9.82 (DRG), funnet død 28.10.82 i Brevillet, Essonne, FRANKRIKE. 1348 km SSW.

1K merket 23.9.83 (DRG), funnet død 25.10.82 i Schinnen, Limburg, NEDERLAND. 1016 km SW.

Rødvingetrost :

1K merket 6.9.80 (POS), kontrollert 29.11.80 i Gamiz-Fica, Santander, SPANIA. 2050 km SSW.

1K merket 21.9.80 (ØSY), skutt primo nov.-81 i Saint-Meme les Carrieres, Charente, FRANKRIKE. 1718 km SSW.

Blåmeis :

1K merket 6.10.78 (JEN), funnet død 3.4.79 ved Rølleshaugen, Sande i Vestfold. 10 km SSW.

1K merket 15.9.79 (PSY), funnet død 23.12.80 på Fjell i Drammen, Buskerud. 5 km W.

Grønnsisik :

1K hann merket 5.10.80 (JEN), funnet død 22.2.81, i Asarum, Blekinge, SVERIGE. 480 km SE.

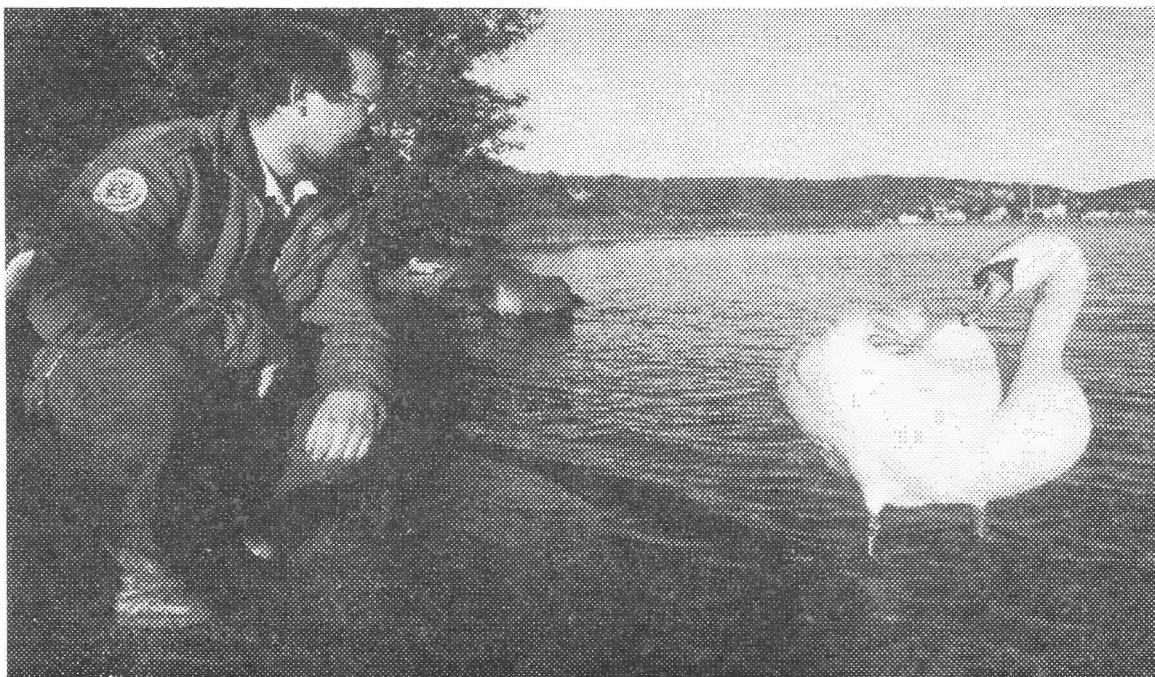
Sivspurv :

1K+ hann merket 14.8.77 (ØSY) funnet drept mot vindu 29.3.78 på Hagafoss, Hol i Buskerud. 140 km NW.

2K+ merket 15.9.79 (JEN), kontrollert 25.9.79 i Bad Oldesloe, Kr. Stormarn, Schleswig-Holstein, TYSKLAND. 680 km S.

1K hann merket 30.8.80 (POS), kontrollert 20.5.81 i Öja, Stockholm, SVERIGE. 446 km E.

1K+ hunn merket 13.9.80 (JEN), funnet død i Hagen, Lüneburg, Niedersachsen, TYSKLAND. 722 km S.

Artikkelforfatteren med knoppsvane hann på Linnestranda i 1985. Foto : Tom Schandy

Artsgjennomgang

På de neste sidene gjennomgås alle arter som er sett på Linnestranda i perioden 1969 - 1999. Hver art gis en kort statusvurdering. For arter som er sjeldne ramses opp alle kjente observasjoner med observatør. Videre gis største antall individer som er sett og første og siste observasjon for året.

Observatører : ABR = Audun Brekke, DHA = Dag Haraldsen, DRG = Drammen ringmerkingsgruppe, EGA = Eli Gates, GBR = Geir Brudal, FLJ = Finn Ljønes, GTF = Geir Tønder Fossum, HST = Håkon Stenersen, JEN = Jens Erik

Nygård, JLH = Jon Ludvig Hals, JJE = Jørn Jensen, MJM = Jan Mjaaland, JTF = Jens Tønder Fossum, KGA = Karin Gates, LTP = Lars Thomas Poppe, MWI = Morten Winnes, OEB = Ole Edvard Bakken, OSA = Ove Sandvik, POS = Per Ole Syvertsen, REA = Rolf Andersen, SNI = Steinar Nielsen, SST = Steinar Stueflotten, TAN = Tonny Andersen, TGU = Tore Gunnarsen, TJE = Torkild Jensen, TPE = Tommy Pedersen, TSC = Tom Schandy, TTO = Trond Torkildsen, UMY = Ulf Myrvold, VAN = Vegard Andersen, WHG = Walter Henning Gundersen, ØSY = Øivind Syvertsen.

Storlom *Gavia arctica* : Meget sjelden. 1 ind. høst 1970 (DHA), 17.5.80 (POS), 16.5.94 (LTP), 5.5.97 (JEN) og 12.6.98 (LTP).

Smålom *Gavia stellata* : Meget sjelden. 1 ind. ble sett flere ganger fra 9.10.99 (GTF, JTF) til 22.10.99 (REA). Andre observatører : EGA, JEN, JLH, LTP, SST

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis* : Meget sjelden. 1 ind. ble sett 4.10.98 (JEN, LTP), 1 ind. 15.11.98 (HST, TPE), 1 ind. 29.5.99 (OEB) og 1 ind. 14.11.99 (JEN).

Toppdykker *Podiceps cristatus* : Fåtallig på trekk, av og til tilstede i lengre perioder. Første/siste : 25.3 - 20.5 og 18.9 - 6.11. Største antall : 3 ind. flere ganger.

Horndykker *Podiceps auritus* : Sjelden. 1 ind. i sommerdrakt 1 ind. 30.10.76 (JEN), 1.5.78 (ØSY), 30.4.95 (REA, JEN) og 27.4.96 (REA) og 2 ind. 2.5.98 (REA, ØSY), 2 ind. 17.4.99 (JEN), 1 ind. 23.4.99 (OEB), 1 ind. 22.4.99 (REA), 1 ind. 24.5.99 (OEB) og 1 ind. 22.8.99 (JEN).

Storskarv *Phalacrocorax carbo* : Meget vanlig. Flokker av storskarv passerer årlig på trekket, det er få observasjoner, men de blir trolig oversett : 110 ind. fløy over 23.4.78 (JEN), ca. 70 ind. 5.5.80 (JEN), 79 ind. 30.4.95 (REA), 75 ind. 26.5.97 (JEN), 200 ind. 10.4.98 (JEN)

Nede på fjorden 1 ind. 18.6.74 (DHA), 11 juv 11.9.94 (SST), 1 juv 2.10.94 (SST), 1 juv 8.10.95 (SST). I 1996 ble det observert 1-3 ind. på 5 ulike datoer. I 1997 ble 2 - 18 ind. sett daglig fra 10.8 - 30.10. Fuglene hadde varierende grad av lys underside. To av dem hadde fargeringer med nummer. Det viste seg at fuglene var merket i Danmark samme vår, og at de tilhører underarten *P.c. sinensis*, mellomskarv. I 1998 og 1999 har tilstedeværelsen stadig økt, slik at storskarven i dag er mer eller mindre fast tilstede på Linnestranda fra slutten av juli og ut i november.

Gråhegre *Ardea cinerea* : Den er vanlig ettersommer og høst, sjeldnere om våren. Første/siste : 10.4 - 20.5 og 30.7 - 11.11. Største antall : 9 ind. 27.7.80 (JEN).

Knoppsvane *Cygnus olor* : Meget vanlig, tilstede så lenge fjorden er isfri, hekkefugl, ett eller to par. Ble observert første gang 6.4.75 (JEN). Det var en hann ringmerket i Kungsbackafjorden i Halland, Sverige i 1972. Sammen med en hunn gjorde denne første hekkforsøk på Linnestranda i 1977, iflg. lokalbefolkningen. Gjorde mislykkede hekkforsøk i 1978 og 1979. 3 unger kom på vannet i 1980. Nye individer gjorde mislykkede hekkinger i 1981 og 1982. I 1993 2 hekkende par med tilsammen 6 unger. I 1995 2 par med tilsammen 11 unger. I 1996 mislykket hekking. I 1997 2 par med mislykket hekking. Vellykkede hekkinger på dammen ved Gullaug i 1998 og 1999. Årsaker til mislykkede hekkinger har vært eggamlere, flom

og mink. Største antall : 21 ind. 3.5.95 (TJE)

Sangsvane *Cygnus cygnus* : Var vanlig gjest i vinterhalvåret på 70-tallet, er blitt langt sjeldnere de siste åra. Første/siste : 14.10 - 29.4 Største antall : 57 ind. 17.10 - 7.11.76 (JEN, SNI)

Sædgås *Anser fabalis* : Meget sjelden. 1 ind. 10.6.81 (JEN)

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus* : Trekker over området vår og høst. Alle observasjoner: Ca. 55 ind. 23.5.73 (JEN, SNI), 100 ind. 30.4.95 (REA), 79 ind. 11.5.95 (REA), 143 ind. 13.9.95 (JEN), 185 ind. 26.4.97 (JEN), 77 ind. 6.9.97 (JEN), 114 ind. 6.5.98 (JEN), 10 ind. trolig denne art på fjorden 19.4.98 (REA), 17 ind. 2.4.99, 150 ind. 5.4.99, 240 ind. på fjorden 21.4.99 (REA), 70 ind. 23.4.99 (OEB), 43 ind. 3.5.99 (REA), 300 ind. 16.5.99 (REA) og 1 ind. i grågåsflokk fra 3.10 - 10.10.99 (JEN).

Grågås *Anser anser* : 1 ind. 29.4 - 11.5.79 (JEN, TGU). Fuglen var lite sky og ble ringmerket. Spredte enkeltindivider ble sett fram til høsten -99, da vi opplevde en eksplosjon i antall i perioden 19.8 - 10.10. De førstnevnte individer kom trolig fra en utsatte fugler som etablerte seg i ind.re Oslofjord. Det er mulig at den sterke økningen nå skyldes en ekspansjon fra den store stammen i Sverige. Største antall : 197 ind. 29.8.99 (OEB)

Kanadagås *Branta canadensis* : Meget vanlig, i

ferd med å etablere seg som hekkefugl ? 1 ind. 25.5 - 10.6.77 (JEN, SNI) er første observasjon av arten. 7 ind. 3.9.78 (JEN). I 1979 ble det gjort 5 observasjoner og seinere har antallet bare økt. Minst 1 par hekket i 1993 (Jensen 1994). Ett par fikk fram 4 unger i 1999 (JEN, FLJ). Første/siste: 27.3 - 29.10 Største antall : 139 ind. 13.9.95 (JEN).

Kanadagås. Foto : Lars Egil Furuseth

Hvitkinngås *Branta leucopsis* : Meget sjelden. 3 ind. 29.8.99 (OEB).

Rustand *Tadorna ferruginea* : Meget sjelden. 1 ind. 20.5.78 (ØSY). Dette er første observasjon i Buskerud.

Gravand *Tadorna tadorna* : Spredte observasjoner, flest om våren. Første/siste : 14.3 - 8.6 + 11.8 - 26.12. Største antall : 5 ind. 24.5 og 8.6.97 (JEN).

- Mandarinand *Aix galericulata* : Meget sjelden. 1 ind. 18.4.99 (REA) 27.5 - 28.5.72 (JEN), 1 hann 14.4 - 16.4.76 (JEN), 3 hanner 16.5.77 (JEN), et par 2.5.78 (JEN), 1 hunn 29.8 - 6.9.80 (JJE, POS, JEN), 1 ind. 26.9.97 (LTP), 1 ind. 4.10.98 (REA, JEN), 2 ind. 22.4.99 (OEB), 2 ind. 26.4.99 (REA), 2 ind. 15.8.99 (JEN, REA).
- Brunnakke *Anas penelope* : Vanlig vår og høst. Første/siste : 27.3 - 21.5 og 27.8 - 7.11. Største antall : 50 ind. 17.10.76 (JEN).
- Krikkand *Anas crecca* : Meget vanlig vår og høst. Første/siste : 27.3 - 13.11 Største antall : 130 ind. 25.4.95 (REA)
- Stokkand *Anas platyrhynchos* : Vanligste andeart, er tilstede såfremt det er isfritt på fjorden. Største antall : 297 ind. 3.11.99 (REA). 1 - 3 par hekker årlig.
- Sjertand *Anas acuta* : Sjelden. Ett par 30.4.77 (JEN), 1 ind. 13.9.80 (POS), 2 ind. 25.4.95 (REA), 1 hann, 3 hanner 3.5.95 (LTP, JJE), 1 ind. 18.9.96 (REA), 1 ind. 24.9 - 23.11.97 (REA, JEN), 3 ind. 3.10.98 (REA), 2 ind. 18.4.99 (REA), 2 ind. 19.4.99 (REA), 4 ind. 21.4.99 (REA), 7 ind. 22.4.99 (REA), 2 ind. 22.4.99 (OEB) og 4 ind. 23.4.99 (OEB, REA).
- Taffeland *Aythya ferina* : Sjelden. 3 hanner og 1 hunn 16.4.76 (JEN). Dette var 4. observasjon av arten i Buskerud., 1 hann 20.4.76 (JEN), 1 hann 25.4.76 (JEN, SNI), 1 hann 13.4.77 (JEN), 1 hann 1.5.80 (POS), 2 hanner 1 hunn 2.5.80 (POS), ett par 3.5.80 (POS, JEN), 2 hanner og 1 hunn 1.5.95 (REA), 2 ind. 22.4.99 (REA) og 1 ind. 9.10.99 (GTF, JTF).
- Toppand *Aythya fuligula* : Vanlig på trekk. Første/siste : 29.3 - 20.5 og 3.8 - 13.11. Største antall 73 ind. 29.10.76 (JEN).
- Bergand *Aythya marila* : Årlig trekkgjest i lite antall om høsten. Kun 3 vårobservasjoner. Første/siste : 22.9 - 3.12 Største antall : ca. 27 ind. 23.10.72 (JEN).
- Knekkand *Anas querquedula* : Sjelden. 1 hann 2.5.72 (DHA), samme ind. 3.5.72 (JEN), 2 hanner 7.5.72 (JEN), 2 par 8.5.72 (WHG), 1 par 30.4.78 (JEN), et par hele uke 18 i 1993 (TAN, TJE), 1 hann, 2 hanner 13.5 - 14.5.96 (REA, LTP), 1 par 3.5.98 (REA), 1 hann 20.5.99 (FLJ).
- Ærfugl *Somateria molissima* : Meget sjelden. 1 hunn 14.5.94 (LTP) og 1 hunn 2.10.97 (JEN).
- Skjeand *Anas clypeata* : Sjelden. 5 ind. 9.8 - 10.8.71 (JEN,SNI), 1 hann 10.5.72 (JEN), ett par 1.5.97 (SST).
- Havelle *Clangula hyemalis* : Meget sjelden. 1 hunn ble sett 30.4.77 (JEN, SNI).
- Svartand *Melanitta nigra* : Meget sjelden. 8 ind. 17.10.76 (JEN), 4 ind. 29.10.76 (JEN) og 1 hunn 1.5.97 (SST).

Sjørre *Melanitta fusca* : Meget sjelden. 4 ind. 16.5.99 (SST, JEN, REA).

Kvinand *Bucephala clangula* : Meget vanlig, kan sees hele året, såfremt det er isfritt. Sjelden om sommeren. Største antall : 100 ind. 18.11.73 (JEN).

Lappfiskand *Mergus albellus* : Meget sjelden. 1 ind. observert 15.10.78 (JEN), 1 hann i perioden 1.5 (SST) – 8.5.98 (LTP). Andre observatører : JEN, MWI, OEB, SST.

Lappfiskand hann. Foto : Morten Vang

Siland *Mergus serrator* : Vanlig. Første observasjon 30.4.77 (JEN). Ellers noen få observasjoner fram til 1995 da den begynte å bli vanlig. Første/siste : 19.4 - 24.10. Største antall : 14 ind. 13.5.95 (REA).

Laksand *Mergus merganser* : Meget vanlig i vinterhalvåret. Første/siste : 12.8 - 20.5. Største antall : 81 ind. 13.4.77 (JEN) og 4.10.98 (REA).

Vepsevåk *Pernis apivorus* : Meget sjelden. 1 ind. 13.5.97 (REA).

Sivhauk *Circus aeruginosus* : Meget sjelden. 1 hann 16.5.98 (LTP, TJE), 1 juv 12.8.99 (JEN).

Myrhauk *Circus cyaneus* : Meget sjelden. 1 hunn observert 13.5.79 (JEN).

Hønehauk *Accipiter gentilis* : Sjelden. 1 ind. 13.1.71 (JEN, SNI), 4.9.71 (JEN, SNI), 10.10.72 (JEN), 26.8.77, 24.8.80 (JEN), 19.4.95 (REA), 1 hunn 18.4.98 (REA) og 1 ind. 15.11.98 (JEN), 1 ind. 30.1.99 (ABR, GBR, JEN, JMJ, REA, SST), 1 ind. 2.4.99 (OEB).

Spurvehauk *Accipiter nisus* : Vanligste rovfugl, 5-10 observasjoner hvert år. Kan sees året rundt, alltid enkeltvis.

Musvåk *Buteo buteo* : Meget sjelden. 1 ind. 21.11.81 (JEN), 2 ind. 5.4.99 (JEN, REA), 1 ind. 8.4.99 (REA), 1 ind. 17.4.99 (JEN), 1 ind. 26.4.99 (OEB). Den første ble observert på bakken, de andre er trekkende individer.

Fjellvåk *Buteo lagopus* : Meget sjelden. 1 ind. 26.4.99 (OEB).

Fiskeørn *Pandion haliaetus* : Nokså regelmessig fiskende i reservatet i sommerhalvåret. Første/siste : 19.4 - 7.9, alltid enslige individer.

Tårnfalk *Falco tinnunculus* : Meget sjelden. 1 ind.

18.4.71 (SNI), 30.4.72 (JEN, SNI), 1.12.72 (JEN), 14.5.78 (JEN), 15.4.79 (JEN) og 16.5.80 (Nygård 1981).

Dvergfalk *Falco columbarius* : Meget sjelden. 1 hann 25.4.97 (REA).

Lerkefalk *Falco subbuteo* : Meget sjelden. 1 ind. 7.6.99 (OEB), 1 ind. 13.8.99 (OEB). Det ble gjort 2 andre observasjoner av ubestemte falker, trolig denne arten, i samme periode (JEN, REA, OEB).

Vandrefalk *Falco peregrinus* : Meget sjelden. 1 ubestemt vandrefalk/jaktfalk ble sett 15.9.79 (POS), 1 ad ble sett 6.5.95 (LTP), 1 juv ble sett 10.8.97 og 17.8.97 (JEN) og 1 ind 8.4.99 (REA).

Jerpe *Bonasa bonasia* : Meget sjelden. 1 ind. ble sett 17.4.98 (GBR).

Orrfugl *Tetrao tetrix* : Meget sjelden. 1 ind. ved Dynodammen 25.4.97 (REA).

Fasan *Phasianus colchicus* : Meget vanlig året rundt, 1-2 par hekker. Lettest å registrere om våren når hannene lar seg høre, kommer til forplasser om vinteren.

Vannrikse *Rallus aquaticus* : Meget sjelden. 1 ind. observert 31.4.94 (LTP) og 11.9.94 (TJE)

Myrrikse *Porzana porzana* : Meget sjelden. 1 ind. 29.5.77 (JEN) i Møysund, 1 ind. 2.6.78 i Møysund (JEN), ble fanget og ringmerket 6.6.78

(ØSY, POS, JEN), hørt siste gang 13.6 (ØSY, POS). Et annet ind. ble hørt ved elvemunningen 2.6.78 (JEN). 1 ind. ble nesten fanget under ringmerking 13.9.82 (MWI).

Sivhøne *Gallinula chloropus* : Sjelden. Hekket iflg Haftorn (1971) i perioden 1955 - 59. Hekket på Dynodammen på 70-tallet, ser ut til å ha forsvunnet derfra. På 90-tallet stadig sjeldnere. Første/siste : 25.4 - 30.10. Største antall : 1 par med unger.

Sothøne *Fulica atra* : Blir observert nesten hvert år, uten at det noen sinne har vært antydning til hekkforsøk. Den 13.1.71 ble et døende ind. funnet ved den islagte fjorden (JEN, SNI). Første/siste : 13.1 - 20.11. Største antall : 19 ind. 17.10 - 20.11.76 (JEN, SNI).

Trane *Grus grus* : Meget sjelden. 2 ind. fløy over 19.4.72 (JEN, DHA) og 6 ind. 21.4.99 (REA).

Tjeld *Haematopus ostralegus* : Uregelmessig gjest vår og sommer, synes å ha økt i antall de siste årene. Første/siste : 9.4 - 24.8 Største antall: To flokker på 23 og 17 ind. 11.4.99 (SST).

Dverglo *Charadrius dubius* : Hekket i 1971 og 1972, da det var ferske fyllinger på østsiden av elva. Siden har den vært regelmessig i lite antall på trekk. Første/siste : 19.4 - 2.8 . Største antall : 4 ind. 25.4.95 (JJE)

Sandlo *Charadrius hiaticula* : Vanlig i sommer-

halvåret. Sikker hekking på jordet ved Gilhusodden i 1992 (SST). Første/siste : 23.3 - 30.10. Største antall : 8 ind. 19.4.97 (JEN).

Heilo *Pluvialis apricaria* : Sjelden. 2 ind. 6.9.71 (JEN, SNI), 1 ind. 12.9 - 15.9.72 (JEN), 1 ind. 29.4.79 (JEN, TGU), 2 ind. 6.9.80 (POS), 2 ind. 2.5.98 (REA), 1 ind. 30.8.98 (REA), 1 ind. 20.9.98 (JEN, REA).

Tundralo *Pluvialis squatarola* : Meget sjelden. Minst 1 ind. 19.8 - 21.8.78 (ØSY, POS, JEN) og 1 ind. 27.9.78 (POS).

Vipe *Vanellus vanellus* : Meget vanlig, hekkefugl. Første/siste : 14.3 - 28.9. Største antall: 100 - 150 ind. på trekk 25.9.77 (ØSY, POS, JEN).

Polarsnipe *Calidris canutus* : Meget sjelden. 1 ind. 25.7.71 (JEN, SNI), flere ind. 27.7.71 (SNI) og 1 ind. 4.9.77 (MWI).

Dvergsnipe *Calidris minuta* : Meget sjelden. 2 ind. 25.8.72 (JEN), inntil 21 ind. 29.8 - 3.9.72 (JEN, SNI), 3-4 ind. 13.8.77 (ØSY) og inntil 20 ind. 15.9 - 21.9.96 (JEN, REA, SST).

Temmincksnipe *Calidris temminckii* : Meget sjelden. 2 ind. 21.9.70 (JEN, SNI), 1 ind. medio mai -71 (JEN, SNI), 8 ind. 28.7.71 (DHA), 8 ind. 22.5.72 (SNI), 11 ind. 20.5.73 (JEN), 4 ind. 20.5.77 (POS), 6 ind. 15.5 - 21.5.78 (ØSY, POS, JEN), og 1 ind. 19.5.96 (JEN).

Tundrasnipe *Calidris ferruginea* : Meget sjelden. 3 ind. 14.8.70, 1-3 ind. 24.7 - 28.7.71 (JEN, SNI) og 4 ind. 15.9.74 (SNI).

Fjæreplytt *Calidris maritima* : Meget sjelden. 2 ind. 7.5.95 (SST).

Myrsnipe *Calidris alpina* : Tidligere ganske vanlig, nå ikke hvert år. Første/siste : 22.4 - 3.6 og 24.7 - 22.9. Største antall : 15 ind. 28.7.71 (JEN)

Brushane *Philomachus pugnax* : Sjelden, var hyppig å se i 1971 - 72. Første/siste : 1.5 - 26.6 og 28.7 - 26.9 Største antall : 17 ind. 1.9.72 (JEN).

Kvartbekkasin *Lymnocyptus minimus* : Meget sjelden. 1 hann ringmerket 17.9.77 (ØSY, JEN), 1 ind. 29.10.77 (JEN) og 1 ind. drept av katt 7.10.78 (SNI), 1 ind. ringmerket 28.9.79 (JEN), 1 ind. 11.10.98 (TAN).

Enkeltbekkasin *Gallinago gallinago* : Regelmessig på trekk. Første/siste : 14.4 - 16.5 og 28.7 - 13.11. Største antall : minst 15 ind. 28.4.78 (JEN). Synes å ha blitt sjeldnere de siste åra.

Dobbeltbekkasin *Gallinago media* : Meget sjelden. 1 par ble observert 16.5.78. Hannen spilte. (JEN, ØSY, POS).

Rugde *Scolopax rusticola* : Meget sjelden. 1 ind. på rugdetrekk 12.4.79 (JEN) og 1 ind. 29.5.92 (SST).

Småspove *Numenius phaeopus* : Sees årlig på vårtrekk. Første/siste : 7.5 – 1.6 Største antall : 6 ind. 14.5.95 (JEN).

Storspove *Numenius arquata* : Sees årlig på vårtrekk. 4 høstobservasjoner : 1 ind. 21.8.7 (JEN, ØSY), 1 ind. 13.8.78 (ØSY) og 1 ind. 8.9.78 (JEN), 1 ind. 17.8.97 (JEN). Største antall: Minst 80 ind. 26.4.95 (OSA). Første/siste : 7.4 - 20.5.

Sotsnipe *Tringa erythropus* : Sjelden. 1 ind. 16.5.78 (ØSY), 1 ind. 21.5.78 (ØSY, JEN), 1 ind. 15.5.80 (JEN), 2 ind. 23.8.80 (POS), og 1 ind. 9.5.95 (TJE, TAN) og 1 ind. 17.8.99 (OEB).

Rødstilk *Tringa totanus* : Sees mest på vårtrekk. Første/siste : 29.4 - 8.6 + 3.7 - 26.8. Største antall: 3 ind. 21.5.95 (SST).

Rødstilk. Foto : Walter Henning Gundersen

Gluttsnipe *Tringa nebularia* : Vanlig i sommerhalvåret, men hovedsakelig i trekketidene. Første/siste : 30.4 - 13.9 Største antall : minst 20 ind. 14.5.78 (JEN) og 13.5.99 (OEB).

Skogsnipe *Tringa ochropus* : Vanlig på trekk. Første/siste : 11.4 - 18.5 og 3.7 - 19.8 Største antall : 6 ind. 24.4.95 (REA).

Grønnstilk *Tringa glareola* : Spredt på trekk. Første/siste : 13.5 - 24.5 og 6.8 - 21.8. Største antall : 7 ind. 13.5.95 (REA).

Strandsnipe *Actitis hypoleucos* : Meget vanlig i sommerhalvåret, mulig hekkefugl. Første/siste : 25.4 - 19.9. Største antall : 17 ind. 8.8.99 (JEN).

Steinvender *Arenaria interpres* : Meget sjelden. 2 ind. 29.7.72 (JEN) og 3 ind. 30.7.72 (JEN, SNI).

Dvergmåke *Larus minutus* : Meget sjelden. 1 ind. 1K sett 6.9.96 (LTP).

Hettemåke *Larus ridibundus* : Tilstede så fremt det er isfritt på fjorden. Oftest 20-50 ind., flere hundre tidlig om våren. Største antall : 1200 ind. 17.4.96 (REA).

Fiskemåke *Larus canus* : Meget vanlig, oftest 10-50 ind. Tilstede så sant det er isfritt. Største antall: 200 ind. (flere observasjoner). Hekkefunn : Hekket på bøye utenfor Gilhusodden i 1997 og i 1999.

Sildemåke *Larus fuscus* : Vanlig, 1-3 ind. Første/siste : 26.3 - 22.10. Største antall : 10 ind. 16.4 og 20.4.96.

Gråmåke *Larus argentatus* : Vanlig, oftest 1-5 ind. Tilstede så sant det er isfritt. Største antall : 200 ind. 17.4.96 (REA).

Grønlandsmåke *Larus glaucoides* : Meget sjelden. 1 ind. 2K sett 24.5 - 25.5.96 (LTP, JLH). 2. observasjon av arten i Buskerud !

Polarmåke *Larus hyperboreus* : Meget sjelden. 1 ind. 30.4.78 (JEN). 1. observasjon av arten i Buskerud !

Svartbak *Larus marinus* : Meget vanlig, oftest 1-6 ind. tilstede når fjorden er isfri. Synes å ha økt i antall de seinere åra. Største antall : 60 ind. 31.12.98 (REA)

Splitterne *Sterna sandvicensis* : Meget sjelden. 2 ind. 20.5.78 (ØSY). 1 observasjon av arten i Buskerud !

Makrellterne *Sterna hirundo* : Vanlig i sommerhalvåret. Første/siste : 27.4 - 20.9. Største antall : 10 ind. 1.5.96 (REA).

Rødnebbterne *Sterna paradisaea* : Meget sjelden. 1 ind. 23.5.94 (LTP), 1 ungfugl 8.10.96 (REA) og 1 ungfugl 22.9.97 (REA).

Lomvi *Uria aalge* : Sjelden. 1. observasjon 1 ind.

14.9.97 (JEN). 1-9 ind. ble sett jevnlig resten av året. Ett ind. observert 4.1 (JEN) var trolig en etterslenger fra høstens invasjon. Isen hadde ennå ikke lagt seg. 1 ind. 26.5.98 (LTP), 1 ind. 4.10.98 (REA, JEN), 1 ind. 8.10.98 (REA) og 1 ind. 11.10.98 (OEB).

Bydue *Columba livia var. domestica* : Vanlig. Kan sees året rundt i småflokker. Største antall : 80 ind. 15.11.98 (JEN).

Skogdue *Columba oenas* : Sees årlig i lite antall på trekk. Første/siste 2.4 - 27.6 og 8.8 - 21.9. Største antall : 8 ind. 24.5.95 (REA).

Ringdue *Columba palumbus* : Vanlig hekkefugl og tallrik på trekk. Første/siste 17.3 - 21.10. Største antall : 100 ind., flere år.

Tyrkerdue *Streptopelia decaocto* : Sjelden. Var hekkefugl på slutten av 70-tallet, har seinere gått tilbake. Har vært sett til alle årstider.

Gjøk *Cuculus canorus* : Sjelden. 1 hann 27.5.72 (JEN), 1 hann 6.6.73 (DHA), 1 hunn 6.7 - 10.7.73 (JEN), 1 ind. 3.8.80 (Nygård 1982), 1 ind. 6.9.80 (TGU), 1982 (Winness 1983).

Kattugle *Strix aluco* : Sjelden. 1 ind. sett 19.11.75 (SNI), 1 ind. hørt 7.10.78 (ØSY, REA), 1 ind. hørt 5.10.98 (JEN) og 7.10.98 (JEN). Kattugla er nok vanligere enn dette, den hekker flere steder i Lier for øvrig, men er lett å overse med sin nattlige aktivitet.

Hornugle *Asio otus* : Meget sjelden. Ble sett flere ganger i perioden 4.4 - 1.5.71 og 2 ind. ble funnet døde (JEN, SNI). Ett ind. ble funnet dødt 5.5.74 (JEN) og ett ind. ble fanget og ringmerket 27.9.78 (POS, JEN).

Tårnseiler *Apus apus* : Meget vanlig, inntil 100 ind. bruker området. Første/siste : 20.5 - 26.9.

Isfugl *Alcedo atthis* : Sjelden. 1 ind. 28.7.74 (SNI) som er 2. observasjon av arten i Buskerud, 1 hunn ble observert en rekke ganger fra 17.9 - 5.11.77 (JEN, POS, ØSY) og ringmerket 8.10, 1 ind. uke 21 1993 (TTO), 1 ind. 2.5.98 (REA), 1 ind. 18.4.99 (REA).

Vendehals *Jynx torquilla* : Meget sjelden. 1 ind. sett 16.5 og 20.5.78 (ØSY) og 2 ind. hørt 13.5.99 (OEB).

Gråspett *Picus camus* : Meget sjelden. 1 ind. sett 13.11.73 (SNI).

Grønnspekk *Picus viridis* : Vanlig. Høres ofte året rundt, som regel fra utenfor området, men av og til innenfor.

Svartspett *Dryocopus martius* : Meget sjelden. 1 ind. 7.8.77 (ØSY), 1 ind. 23.9.79 (JEN), 1 ind. 29.9.79 (POS), 1 ind. 14.9.97 (JEN) og 1 ind. 17.8.99 (OEB).

Flaggspett *Dendrocopos major* : Vanlig, særlig i vinterhalvåret. Hekket i 1975. Største ant. : 2 ind.

Hvitryggspett *Dendrocopos leucotos* : Meget sjelden. 1 ind. sett 16.12.73 (SNI).

Dvergspett *Dendrocopos minor* : Vanlig året rundt, hekkefunn i 1979 (JEN) og 1994 (VAN, TJE, LTP), trolig hekkende hvert år. Største antall: 4 ind. 25.6.97 (JEN).

Sanglerke *Alauda arvensis* : Meget vanlig, hekkefugl. Første/siste : 22.2 - 22.10 Største antall : 80 ind. 21.9.80 (ØSY).

Sandsvale *Riparia riparia* : Vanlig i sommerhalvåret. Første/siste: 3.5 - 21.9. Største antall : 300 ind. 6.8.77 (ØSY).

Låvesvale *Hirundo rustica* : Meget vanlig i sommerhalvåret. Første/siste : 22.4 - 4.10. Største antall : 300 ind. 31.8.99 (JEN). Låvesvaler ble merket i takrørene på Gilhusodden høsten -99 av Drammen Ringmerkingsgruppe. Totalt ble det merket ca. 820 ind.videre. Dette tyder på at betydelige antall av låvesvale bruker Linnestranda som overnattingsplass.

Taksvale *Delichon urbica* : Vanlig i sommerhalvåret. Hekkefugl. Første/siste : 1.5 - 26.9 Største antall : 200 ind. 21.8.96 (REA).

Trepiplerke *Anthus trivialis* : Sjelden. Er vanlig i skogområdene i nærheten, men sees sjelden på Linnestranda. Totalt 8 ind. ble ringmerket i perioden 1977-81. Det er få observasjoner for øvrig.

Heipiplerke *Anthus pratensis* : Meget vanlig i trekketidene. Første/siste : 1.4 - 17.5 og 26.8 - 29.10. Største antall : 60 ind. 30.4.78 (JEN).

Skjærpiplerke *Anthus petrosus* : Meget sjelden. 1 ind. sett på Gilhusodden 29.3.98 (JEN).

Gulerle *Motacilla flava* : Vanlig på høsttrekk, mer spredt om våren. Første/siste : 10.5 - 20.5 og 28.7 - 3.9. Største antall : 60 ind. 1.9.96 (JEN).

Vintererle *Motacilla cinerea* : Sjelden. 1 ind. 9.8.71 (JEN, SNI), 2 ind. 6.10.78 (JEN, TGU, ØSY), 1 ind. 10.10.93 (SST), 2 ind. 27.3.99 (OEB), 1 ind. 7.10.99 (JEN), 1 ind. 10.10.99 (JEN) og 1 ind. 17.10.99 (JEN).

Linerle *Motacilla alba* : Meget vanlig, hekkefugl. Første/siste : 3.4 - 15.11. Største antall : 60 ind. ble sett 19.4 (REA). Spes. obs. : 45 ind ble sett 6.11.99 (JEN).

Sidensvans *Bombycilla garrulus* : Vanlig i perioder på vinteren. Første/siste : 13.10 - 21.3. Største antall : 59 ind. 17.4.98 (GBR).

Gjerdsmett *Troglodytes troglodytes* : Meget vanlig året rundt. Hekkefugl. Største antall : 15 ind. 21.10.95 (REA).

Jernspurv *Prunella modularis* : Vanlig, hekkefugl. Det er få høstobservasjoner. Første/siste : 27.3 - 1.10. Største antall : 5 ind. 13.5.95 (REA)

Rødstrupe *Erithacus rubecula* : Meget vanlig, hekkefugl. Første/siste : 9.3 - 14.11. Største antall: 40 ind. 3.10.99 (JEN). Har trolig økt i antall.

Nattergal *Luscinia luscinia* : Vanlig. Hekkefugl. Første/siste : 6.5 - 4.7. Største antall : 4 ind. flere ganger. Nattergalen har vandret inn i løpet av de siste 20 årene.

Blåstrupe *Luscinia svecica* : Regelmessig på trekk. Ringmerking har avslørt at arten er vanligere enn det antall direkte observasjoner kan gi inntrykk av. Først og fremst på høsttrekk, det er kun 2 vårobservasjoner : 1 ind. syngende 16.5.79 (ØSY) og 1 hunn ringmerket 19.5.82 (DRG). Første/siste : 6.8 - 16.9. Største antall : 10 ind. 25.8.79 (POS).

Blåstrupe. Foto : Walter Henning Gundersen

Rødstjert *Phoenicurus phoenicurus* : Sjelden på trekk. Første/siste : 7.5 - 21.5 og 6.8 - 14.10

Største antall : 1 par 21.5.78 (JEN, ØSY).

Buskskvett *Saxicola rubetra* : Sjelden. Har forsvunnet som hekkefugl. Første/siste : 5.5 - 18.9
Største antall : 5 ind. 16.5.78 (JEN, ØSY). Eneste obs siden 1996 : 1 ind. 18.9.99 (JEN).

Steinskvett *Oenanthe oenanthe* : Sjelden. 1 ind. 7.5.69 (JEN), 1 ind. 6.5.72 (JEN, SNI), 1 ind. 20.5.73 (JEN), 1 ind. 24.8.73 (JEN), par med hekkeadferd 16.6.76 (JEN), 1 ind. 16.5.77 (JEN), 1 ind. 3.5.80 (POS), 1 ind. 24.8.80 (POS), 1 obs i 1993 (Jensen 1994), 1 ind. 3.5.98 (TAN) og 1 ind. 10.5.98 (SST).

Ringtrost *Turdus torquatus* : Meget sjelden. 1 ind. sett primo oktober 1976 (SNI), 1 ind. 18.4.99 (REA) og 1 ind. 2.5.99 (OEB).

Svarttrost *Turdus merula* : Meget vanlig. Er blitt vanligere de siste åra, er nå hekkefugl. Første/siste: 20.3 - 23.10. Største antall : 15 ind. 13.5.98 (Nygård 1999).

Gråtrost *Turdus pilaris* : Meget vanlig, kan være tilstede året rundt i milde vintre. Hekkefugl i stort antall. Største antall : 150 ind. 7.12.95 (JEN) og 10.10.99 (JEN).

Måltrost *Turdus philomelos* : Vanlig i trekketidene. Synger en periode på våren, men trekker inn i skogen for å hekke. Første/siste : 1.4 - 7.5 og 19.8 - 22.10. Største antall : 10 ind. 10.10.99 (JEN).

Duetrost *Turdus viscivorus* : Meget sjelden. 2 ind. 1.5.98 (REA), 2 ind. 5.4.99 (TJE), 1 ind. 11.4.99 (JEN), 1 ind. 13.5.99 (REA) og 1 ind. 16.10.99 (LTP).

Rødvingetrost *Turdus iliacus* : Meget vanlig, hekkefugl. Første/siste : 21.3 - 30.10. Største antall : 60 ind. 22.10.77 (JEN, ØSY).

Gresshoppesanger *Locustella naevia* : Meget sjelden. 1 ind. 14.6 - 22.6.77 (JEN, OEB, TGU). Fuglen ble ringmerket. 1 ind. 1.6.97 (JEN).

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus* : Sjelden. 1 ind. 28.8.77 (JEN, POS, ØSY), 1 ind. 3.9.78 (JEN), 1 ind. 8.9 - 10.9.78 (JEN), 1 ind. 31.8.80 (POS), 1 ind. 6.9.80 (POS), 1 ind. 14.9.80 (POS). Alle disse ble fanget og ringmerket. 1 ind. ble sett 21.5.95 (SST), 1 ind. 18.5.97 (JEN), 1 ind. 15.6.97 (JEN, OEB) og 2 ind. 30.5.98 (ABR).

Myrsanger *Acrocephalus palustris* : Regelmessig, sannsynlig hekkefugl. 1. obs var 13.6.78 (POS, ØSY, JEN). Fuglen ble ringmerket (3. obs i Buskerud). Den fortsatte å synge og ble seinere sett sammen med en hunn. Denne hadde rugeflekk, og ble sett med mat i munnen. Så ble en ungfugl fanget og ringmerket. Ett ind. ringmerket 20.9.79 (JEN, POS). Seinere er det observert syngende hanner i kortere eller lengre tid hvert år fra 1991. Første/siste : 1.6 - 12.8. Største antall : 3 ind. 2.6.99 (REA).

Rørsanger *Acrocephalus scirpaceus* : Meget vanlig, hekkefugl. Karakterart i tåkrørskogen. Første/siste : 15.5 – 23.10. Største antall : 15 ind. 30.8.97 (JEN). Spesielle obser : Den 23.10 1977 ble ett ind. fanget og ringmerket (JEN). Det er en av de seineste observasjoner av arten i Norge.

Gulsanger *Hippolais icterina* : Vanlig, hekkefugl, 1 – 3 par. Første/siste : 16.5 - 20.8. Største antall: 3 ind. (ofte).

Møller *Sylvia curruca* : Regelmessig på trekk i lite antall. Sannsynlig hekking i 1980 og 1999. Første/siste : 15.5 – 3.9. Største antall : 2 ind. 21.5.78 (JEN, ØSY).

Tornsanger *Sylvia communis* : Regelmessig på trekk i lite antall. Første/siste : 18.5 – 8.9. Største antall : 5 ind. 21.5.78 (JEN).

Hagesanger *Sylva borin* : Meget vanlig, hekkefugl. Første/siste : 11.5 - 3.9 Største antall: 10 ind. 1.6.97 (JEN) og 23.5.99 (JEN).

Munk *Sylvia atricapilla* : Meget vanlig, hekkefugl. Første/siste : 6.5 - 12.10. Største antall: 20 ind. 13.5.95 (REA).

Bøksanger *Phylloscopus sibilatrix* : Meget sjelden. 2-3 ind. ble hørt syngende 20.5.82 (DRG). 1 ind. ble ringmerket 8.8.82 (DRG).

Gransanger *Phylloscopus collybita* : Meget vanlig i trekketidene. Første/siste : 8.4 - 5.5 og 21.7 -

23.10. Største antall : 15 ind. 3.10.99 (JEN).

Løvsanger *Phylloscopus trochilus* : Meget vanlig, hekkefugl. Første/siste : 17.4 - 7.10. Største antall: 50 ind. 9.8.77 (JEN) og 12.8.77 (JEN, ØSY).

Fuglekonge *Regulus regulus* : Sjelden. 5 ind. 23.10.77 (JEN, ØSY), observert i 1993, hørt 18.4.98 (LTP), 21.4.98 (LTP) og 4.10.98 (LTP).

Gråfluesnapper *Muscicapa striata* : Vanlig, sannsynlig hekkefugl. Første/siste : 24.4 - 3.9 Største antall : 8 ind. 15.5.99 (JEN, REA).

Svarthvit fluesnapper *Ficedula hypoleuca* : Vanlig, hekkefugl. Første/siste : 24.4 - 19.8 Største antall : 2 ind. ofte.

Skjeggmeis *Pamurus biarmicus* : Meget sjelden. 10 ind. 11.10.98 (JEN, OEB), minst 2 ind. 7.11.98 (JEN, LTP), 1 ind. hørt 21.11.98 (JEN) og 1 ind. sett 12.12.98 (JEN).

Stjertmeis *Aegithalos caudatus* : Sjelden. 1 ind. 13.5.70 (JEN), 2 ind. 30.5.70 (SNI), 25 ind. noen dager seinere (SNI), minst 10 ind. 14.10.79 (POS), 14 ind. 11.10.80 (POS), flere observert i 1993, par med hekkeadferd, 10 ind. 15.11.98 (HST, TPE), 5 ind. 27.12.98 (JEN), 5 ind. 3.1.99 (JEN), 4 ind. 1.2.99 (REA), og 3 ind. 3.10.99 (EGA, JEN).

Løvmeis *Parus palustris* : Meget vanlig året rundt, hekkefugl. Største antall : 6 ind. 16.3.97

(REA).

Granmeis *Parus montanus* : Vanlig i vinterhalvåret. Første/siste : 23.8 - 2.4. Største antall : 5 ind. 2.4.95 (TJE).

Svartmeis *Parus ater* : Meget sjelden. 1 syngende hann 2.5.80 (JEN), 2 ind. 6.12.98 (JEN), 1 ind. 14.3.99 (JEN) og 1 ind. 27.3.99 (JEN, REA).

Blåmeis *Parus caeruleus* : Meget vanlig året rundt, hekkefugl. Største antall : Minst 50 ind. 20.9.98 (JEN, REA).

Kjøttmeis *Parus major* : Meget vanlig året rundt, hekkefugl. Største antall : 40 ind. 11.10.98 (OEB).

Spettmeis *Sitta europaea* : Fra 1997 har spettmeisen vært vanlig året rundt, sannsynlig hekkefugl. Før dette kun få observasjoner. Største antall : 4 ind. 3.5.98 (REA), 4 ind. 24.8.99 (OEB), og 4 ind. 7.10.99 (JEN).

Trekryper *Certhia familiaris* : Trolig regelmessig i vinterhalvåret. 1 ind. 3.11.72 (JEN), 1 ind. 16.11.72 (JEN), 1 ind. 10.11.73 (JEN), 1 ind. 30.9.79 (JEN, POS), 2 ind. 6.10.79 (JEN, POS), 1 ind. 5.10.97 (JEN), 1 ind. 6.12.98 (JEN), 2 ind. 30.12.98 (JEN), 3 ind. 27.3.99 (OEB), 1 ind. 5.4.99 (JEN, REA), 2 ind. 11.4.99 (JEN), 1 ind. 19.5.99 (JEN, OEB), 1 ind. 28.9.99 (EGA) og 1 ind. 14.11.99 (GBR, JEN, OEB).

Tornskate *Lanius collurio* : Sjelden på høsttrekk. Første/siste : 8.8 - 6.9. Største antall : 3 ind. 11.8.80 (JEN) og 3 ind. 6.9.80 (POS).

Varsler *Lanius excubitor* : Meget sjelden. 1 ind. sommeren 1971 (DHA) og 1 ind. 3.10.99 (JEN).

Nøtteskrike *Garrulus glandarius* : Regelmessig om høsten. Første/siste : 20.8 - 8.11. Største antall : 8 ind. 3.10.99 (EGA, JEN). Vårobserverasjoner : 2 ind. 23.4.95 (JJE) og 3 ind. 11.4.99 (JEN).

Skjære *Pica pica* : Meget vanlig året rundt, hekkefugl. Største antall : 20 ind. (ofte).

Nøttekråke *Nucifraga caryocatactes* : Sjelden. 1 ind. 8.10.77 (JEN, POS, ØSY), 1 ind. 10.9.78 (JEN), 1 ind. 20.9.78 (JEN), 1 ind. 21.9.78 (JEN), 1 ind. 8.10.95 (SST), 1 ind. 29.8.97, 1 ind. 26.9.97 (LTP), 1 ind. 4.10.97 (REA), 1 ind. 29.8.98 (JEN) og minst ett ind. 11.10.98 (OEB).

Kaie *Corvus monedula* : Overvintrer sammen med kråker i stort antall. Første/siste : 14.10 - 24.5. Største antall : Minst 1300 ind. 30.1.99. (ABR, JMJ, JEN, GBR, REA og SST).

Kornkråke *Corvus frugilegus* : Sjelden. 1 ind. 21.12.70 (JEN, SNI), 1 ind. 10.4.71 (JEN, SNI), 1 ind. 23.3.77 (JEN), 1 ind. 28.3.77 (UMY), 1 ind. 2K 2.4.78 (JEN), 1 ind. 21.10.94 (LTP), 1 ind. 24.4.95 (REA) og 1 ind. 16.5.96 (REA).

Kråke *Corvus corone* : Meget vanlig året rundt, hekkefugl. Overnatter i stort antall på Gilhusodden hele vinterhalvåret. Største antall : Minst 1700 ind. 30.1.99 (ABR, JMJ, JEN, GBR, REA og SST).

Ravn *Corvus corax* : Sjelden. 2 ind. 2.10.77 (JEN, TSC, ØSY), 2 ind. 23.9.79 (JEN), 1 ind. 21.9.80 (ØSY), 2 ind. 10.9.95 (JEN), 1 ind. 15.3.98 (LTP), 1 ind. 25.4.98 (OEB), 1 ind. 12.6.98 (LTP), 3 ind. 15.9.98 (REA), 3 ind. 15.11.98 (HST, TPE), 4 ind. 18.4.99 (REA), 1 ind. 7.5.99 (REA), 1 ind. 29.8.99 (OEB), og 1 ind. 7.10.99 (JEN).

Stær *Sturnus vulgaris* : Meget vanlig, hekkefugl. Første/siste : 2.3 - 28.11 Største antall : Minst 1500 ind. 8.10.78 (ØSY).

Gråspurv *Passer domesticus* : Meget vanlig hele året, hekkefugl. Største antall : 30 ind. 7.8.77 (ØSY) og 21.8.77 (JEN, ØSY).

Pilfink *Passer montanus* : Meget vanlig hele året, hekkefugl. Største antall : 100 ind. flere ganger.

Bokfink *Fringilla coelebs* : Meget vanlig, hekkefugl. Første/siste : 27.3 - 17.10 Største

antall : 30 ind. 1.5.98 og 2.5.98 (REA).

Bjørkefink *Fringilla montifringilla* : Vanlig på trekk. Første/siste : 7.4 - 14.5 + 17.8 - 9.11 Største antall : Minst 60 ind. 6.5.79 (JEN).

Grønnfink *Carduelis chloris* : Meget vanlig året rundt, hekkefugl. Største antall : 120 ind. 30.8.97 (JEN).

Stillits *Carduelis carduelis* : Meget vanlig, hekkefugl. Første/siste : 6.3 - 15.11 Største antall: 20 ind. 17.8.97 (JEN) og 30.8.97 (JEN).

Grønnsisik *Carduelis spinus* : Meget vanlig året rundt, men særlig i vinterhalvåret. Største antall: 300 ind. 27.8.99 (REA).

Tornirisk *Carduelis cannabina* : Regelmessig på trekk. Første/siste : 5.4 - 20.10 Største antall : 10 ind. 26.9.99 (JEN) og 2.10.99 (REA).

Bergirisk *Carduelis flavirostris* : Sjelden. 3 ind. 3.5.73 (JEN, SNI), 1 ind. 1.4.78 (JEN), 33 ind. 13.4.98 (JEN), 40 ind. 5.4.99 (JEN, REA) og 50 ind. 8.4.99 (REA).

Gråsisik *Carduelis flammea* : Meget vanlig i vinterhalvåret. Første/siste : 20.8 - 3.5 Største antall: 100 ind. 13.10.79 (JEN) og 15.3.99 (REA).

Grankorsnebb (*Loxia curvirostra*) : Meget sjelden. 1 ind. 31.10.98 (JEN).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus* : Sjelden. 1 unghann sang fra 25.5 - 1.6.80 (JEN), 1 ind. 16.5.96 (REA), 1 ind. sang 5.6.96 (JEN), 1 ind. sang 24.5.97 (JEN, REA), 3 ind. 15.9.99 (JEN) og 1 ind. 17.9.99 (OEB).

Dompap *Pyrrhula pyrrhula* : Vanlig i vinterhalvåret. Første/siste : 15.8 - 27.3. Største antall: 20 ind. 19.10.97 (JEN). Spesielle obs : 2-3 ind. ble sett 21.5.78 (JEN).

Kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes* : Sjelden. 1 ind. sett våren 1971 (SNI), 3 ind. 25.4.98 (OEB), 2 ind. 22.4.99 (OEB), 1 ind. 2.5.99 (EGA, GBR, JEN, OEB), 1 ind. 7.6.99 (OEB) og 1 ind. 10.6.99 (OEB).

Lappspurv *Calcarius lapponicus* : Meget sjelden.

Minst 10 ind. ble sett 29.4.78 (JEN, POS).

Snøspurv *Plectrophenax nivalis* : Meget sjelden. 1 ind. 23.5.70 (JEN, SNI), 20 ind. 18.4.97 (REA), 5 ind. 27.3.99 (GBR, OEB).

Gulspurv *Emberiza citrinella* : Meget vanlig året rundt, hekkefugl. Største antall : 30 ind. 26.9.99 (JEN).

Hortulan *Emberiza hortulana* : Meget sjelden. 1 ind. 31.7.71 (JEN) og 1 ind. syngende i uke 21 i 1993 (TTO).

Sivspurv *Emberiza schoeniclus* : Meget vanlig, hekkefugl. Første/siste : 18.1 - 29.10 Største antall : Minst 60 ind. 28.4.78 og 29.4.78 (JEN, POS).

Litteratur :

Nygård, J. E. 1977 : Linnestranda - nok et truet våtmarksområde. Buskskvetten 1 : 4-12

Nygård, J. E. 1978 : Linnestranda i Lier. Rapport til fylkets miljøvernavdeling. 18 s.

Nygård, J.E. 1979 : Linnestranda, rapport 1970 - 78. Buskskvetten 3 : 4 - 21

Nygård, J. E. 1980 : Linnestranda - rapport 1979. Buskskvetten 4 : 4 - 11.

Nygård, J. E. 1981 : Linnestranda - rapport 1980. Buskskvetten 5 : 36 - 43

Winness, M. 1983 : Linnestranda rapport 1981 og 1982. Buskskvetten 7 : 10 - 17.

Jensen, T. 1993 : Prosjekt Linnestranda 1992.

Fugl og natur i Buskerud nr. 2. 13 s.

Jensen, T. 1994 : Prosjekt Linnestranda 1993. Fugl og natur i Buskerud nr. 3. 13 s.

Jensen, T. og Poppe, L. T. 1995 : Linnestranda - årsrapport 1994. Buskskvetten nr. 1 1995 : 4 - 13.

Nygård, J. E. 1997 : Fuglelivet i Linnestranda naturreservat. Rapport 1995-96. Buskskvetten 13 : 80 - 87

Nygård, J. E. 1998 : Fuglelivet i Linnestranda naturreservat. Rapport 1997. Buskskvetten 14 : 88 - 95.

Nygård, J. E. 1999 : Fuglelivet i Linnestranda naturreservat. Rapport 1998. Buskskvetten 15 : 4 - 12.

Fuglefolk i kikkerten

Ole Edvart Bakken er 46 år gammel, bor i Skoger og arbeider som lagerassistent på Drammen meieri.

Når begynte du å interessere deg for fugler? I 1966.

Hvor var det at du først gikk for å se på fugler?

På Vestskogen i Drammen og Sandebukta i Vestfold.

Hvordan arter fuglehobbyen seg for deg?

Har vært naturinteressert så langt tilbake som jeg kan huske; det startet med fisketurer. Men etter hvert begynte interessen å bre seg i retning av fuglekikking. Selv om det ble tallrike turer i starten til Sandebukta, Linnesstranda, Fiskumvannet osv. er det turene i skogsområder som gir meg mest igjen

Hvor liker du å dra for se på fugl i dag?

Linnesstranda og Sandebukta har vært prioritert de siste årene, men det blir noen skogsturer også, først og fremst Holleia og Vassfaret.

Hvilke fuglearter setter du mest pris på å se?

Årstidene og artenes utbredelse er med å prege opplevelsene. Visst var det spennende å se Willettsnipe på Mølen, men når de første svarttrostene innfinnes om våren, traner og gåseflokker er på vei innover og når sangsvaner og sidensvaner kommer "tilbake" til våre områder gir det meg hvert år like uforglemmelige opplevelser, for å nevne noe.

Alle har vel noen arter som de ikke ennå har sett, hvilke står høyest på din liste?

Jeg har ikke laget noen liste over dette, men av norske arter kan snøugle, hubro, lappugle nevnes.

Har du hatt verv i NOF?

Ja, jeg har vært sekretær i Buskerud, kasserer i Øvre Eiker, nestleder i Drammen og er per i dag kasserer i Drammen.

Hva ønsker du deg av NOF lokalt og sentral for at den ornitologiske virksomheten skal styrkes?

Tja, si det. Etter år med diskusjoner også lokalt har det vel vist seg vanskelig å engasjere dersom en ikke er spesielt interessert i fugl. Fra sentralt hold kunne jeg vel tenke meg at det ble gjort mer i forhold til landskapsraseringene som skogbruket står for.

Har du andre hobbyer enn fuglekikking?

Jeg sysler litt med konstruksjon av systemer for tipping og lotto og har i perioder jobbet med tippelag.

Vinteratlas - siste sesong står for døra ! av Steinar Stueflotten

Vi er nå igang med den 6. og siste sesongen i VinterAtlas-prosjektet. Bruk denne vinteren til aktiv fuglekikking og registrer vinterfugler i Buskerud mellom 1. desember og 1. mars.

Alle opplysninger er av interesse, og registreringen er meget enkel: du noterer bare ned maksimalt antall individer av hver art som du observerer innenfor en

UTM kartrute på 10x10 km. Etter sesongens slutt sender du observasjonene inn til undertegnede. Sist vinter deltok over 60 personer i prosjektet og det ble gjort registreringer i hele 101 ruter i Buskerud, noe som var rekord for prosjektet. Status etter vinteren 1998/99 finner du for øvrig i forrige nummer av Buskskvetten. På de to neste sidene finner du skjemaet du

kan bruke, dersom du har tilgang til en kopimaskin. Vil du ha skjemaer tilsendt, eller ønsker andre opplysninger om prosjektet, kan du bare ta kontakt med meg per telefon 32 88 36 84 eller epost steinar.stueflotten@bu.telia.no. Lykke til med vinterfuglregistreringene!

Min adresse:

Damenga 19, 3032 Drammen

VINTERATLAS PROSJEKTET

(Kartlegging av overvintrende fuglearter i Norge)

Prosjektperiode: 1.12 - 1.3
1.12 - 15.3 (NO,TR,FI)

NOF, Seminarplassen 5,
7060 Klæbu, Tlf 72831166

Observatør: _____

Adresse: _____ Postnr.: _____ Poststed: _____

Medobservatører: _____

10 x 10 km rute (UTM): _____ År: _____

Dato(er) for opptelling: _____

Totalt antall timer i området: <2 timer 2-10 timer >10 timer Er du bosatt i ruta? Ja Nei

Største tettsted, fjell, vann e.l. i ruta: _____

Kommune(r): _____ Fylke: _____

Forklaring til utfylling av kort

Observatør/medobservatør: Navn på en hovedobservatør som er kontaktperson for det innsendte skjemaet. I tillegg navn på medobservatører.

10x10 km rute (UTM): Alle funn i VinterAtlas skal stedfestes geogra-fisk innenfor 10x10 km ruter i UTM-systemet. Alle skjema må fylles ut korrekt på dette punktet, enten av observatøren selv eller av fylkes- koordinator på grunnlag av opplysninger fra observatør. Rutene skal oppgis med en kombinasjon av to bokstaver og to tall, f.eks. ML57. Disse koordinatene står på alle vanlige turkart i målestokk 1:50.000, også kalt kart i M711- serien. Nedenfor forklares hvordan du finner referansen ut fra kartet.

1) På kartet ser du at en rekke svarte eller blå (avhengig av hvor gammelt kartet ditt er) vertikale og horisontale streker. Disse strekene danner et nett med 1x1 km ruter. Hver 10. strek er litt tjukkere enn de andre. Disse tjukkere strekene avgrensner 10x10 km rutene vi skal bruke som referanse.

2) Når du har funnet ut hvor på kartet du har gjort/skal foreta registreringer, gjør du følgende for å finne tallreferansen: Følg rutenettet mot venstre for området ditt. helt til du kommer til den streken som er litt tykkere enn de andre. Følg streken helt ned til kartkanten. Her står det 3 tall (noen ganger flere, men ikke bry deg om dem). ett lite og to store, f.eks. 450. Her bruker du det midterste tallet, 5. Gå igjen opp til registreringsområdet ditt. Følg så rutenettet nedover kartet til du kommer til den litt tykkere streken. Følg så denne streken helt ut til venstre kart- kant. Her finner du fire tall, f.eks. 6570. Her bruker du tredje tallet, 7. Nå har du tallkombinasjonen 57.

3) Nederst på info-delen under kartet finner du i hvilken 100x100 km rute du er, nevnt med 2 bokstaver Her står det f.eks. **32V** med utheva skrift. Under denne igjen står en mindre rute, der det kan stå to bokstaver, f.eks. ML. Denne ruta er oppdelt hvis du befinner deg i et grenseområde. Da må du finne ut i hvilken del av kartet din rute ligger for åangi korrekt bokstav-kombinasjon, Nå har du bokstavkombinasjonen, f. eks. ML.

Nå har du hele UTM-referansen: ML57.

Passerer registreringsområdet ditt over begge sider av en tykk strek. betyr det at du registrerer i to forskjellige ruter. Da må du splitte funnene og føre registreringene dine på 2 skjema med 2 ulike UTM-referanser.

Om du fremdeles har problemer med UTM. se kommentar under "Største tettsted, fjell....".

År: Skriv året for vintersesongen på følgende måte: 96/97. 97/98 osv.. Det betyr vinteren som begynner 1. desember 1996 og slutter 29. februar 1997 osv..

Dato(er) for opptelling: Dersom du bor i ruta trenger du bare å krysse av "ja" for bosatt, Ellers ønsker vi enten dato(er) for registrering (ved ett eller noen få besøk) eller oppgi hvilke(n) måned(er) du har registrert (ved mange datoer).

Største tettsted, fjell, vann e.l. i ruta: Denne rubrikken skal være 1) en sikkerhet for at UTM-referansen til ruta er korrekt og 2) et hjelpemiddel for koordinator til å finne korrekt rute. dersom observatør selv ikke har oppgitt referanse, Derfor er det viktig at alle fyller ut dette.

Kommune(r): Her skal kommunene som ruta dekker, angis, ikke bare det som du selv måtte ha dekket. Ved flere kommuner, oppgi kommunen med antatt størst utbredelse først, og deretter andre kommuner.

Fylke: Som over.

Ant.ind.: Det høyeste antall ind. registrert i ruta samtidig skal noteres. Vannfugl (svaner, gjess og ender) er vinterstid mer stasjonære enn spurvefugl. For vannfugl kan en derfor i større grad summere fra flere områder enn for spurvefugl som er mindre stasjonære. Bruk skjønn og sunn fornuft. Fugler som krysser grensa mellom to ruter, oppgis med fullt antall ind. i begge rutene. Dessuten skal summerte data fra f.eks. ringmerking gjennom hele vinteren av metodiske årsaker ikke regnes med. Husk at prosjektets primære målsetting er en geografisk kartlegging.

Merknader: Her kan du føre opp alder, kjønn, nøyaktig dato for obser-vasjonen. nøyaktig lokalitet osv.

Trua/sårbare arter: For noen arter (f.eks. kongeørn, vandrefalk, jakt-falk, hubro, lappugle, slagugle, snøugle...) vil alle funn presenteres på 50x50 km nivå, slik at det skal bli umulig å lokalisere funnstedene ut fra VinterAtlas-kart.

Generell regel: Aldri "press" en observasjon lenger enn det er grunnlag for. Ta bare med observasjoner du er helt sikker på er korrekt artsbestemt.

Kommentarer: Meldinger til koordinator, tilleggsarter, opplysninger om værforhold, næringstilgang etc. kan nevnes her:

VINTERATLAS PROSJEKTET

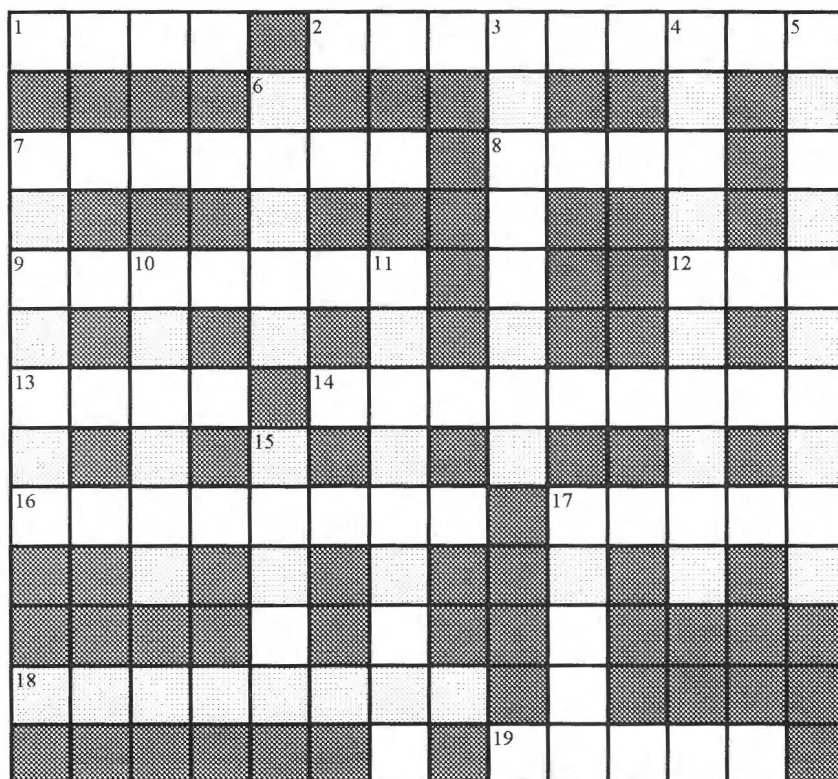
Art	Ant.ind	Merkn.
Smålom	SML	
Storlom	STL	
Islom	ISL	
Gulnebbloom	GUL	
Dvergdykker	DVD	
Toppdykker	TOD	
Gråstrupedykker	GRD	
Horndykker	HOD	
Havhest	HAH	
Havsule	HAS	
Storskarv	STS	
Toppskarv	TOS	
Gråhegre	GRH	
Knoppsvane	KNS	
Sangsvane	SAS	
Dvergsvane	DVS	
Sædgås	SÆG	
Kortnebbgås	KOG	
Gragås	GRG	
Kanadagås	KAG	
Hvitkinngås	HVG	
Gravand	GRA	
Brunnakke	BRN	
Krikkand	KRA	
Stokkand	STA	
Stjertand	STJ	
Skjeand	SKA	
Taffeland	TAA	
Toppand	TOA	
Bergand	BEA	
Ærfugl	ÆRF	
Praktærfugl	PRÆ	
Stellerand	STE	
Havelle	HAE	
Svartand	SVA	
Sjoorre	SOR	
Kvinand	KVA	
Siland	SIA	
Laksand	LAA	
Lappfiskand	LPA	
Havørn	HAØ	
Myrhauk	MYH	
Hønehauk	HØH	
Spurvehauk	SPH	
Kongeørn	KOØ	
Tårnfalk	TÅF	
Dvergfalk	DVF	
Jaktfalk	JAF	
Vandrefalk	VAF	
Jerpe	JER	
Lirype	LIR	
Fjellrype	FJR	
Orrfugl	ORF	
Storfugl	STF	

Art	Ant.ind	Merkn.
Fasan	FAS	
Vannrikse	VRI	
Sivhøne	SIH	
Sothøne	SOH	
Tjeld	TJE	
Sandlo	SAL	
Vipe	VIP	
Fjæreplytt	FJP	
Myrsnipe	MYS	
Polarsnipe	POS	
Kvartbekkasin	KVB	
Enkelbekkasin	ENB	
Rugde	RUG	
Storspove	SSP	
Lappspove	LSP	
Rødstilk	RST	
Steinvender	STV	
Hettmåke	HEM	
Fiskemåke	FIM	
Gråmåke	GRM	
Grønlandsmåke	GLM	
Polarmåke	POM	
Svartbak	SVB	
Krykkje	KRY	
Lomvi	LOV	
Polarlomvi	POL	
Alke	ALK	
Teist	TEI	
Alkekonge	ALO	
Lunde	LUN	
Bydue	BYD	
Ringdue	RID	
Tyrkerdue	TYD	
Hubro	HUB	
Haukugle	HAU	
Spurveugle	SPU	
Kattugle	KAU	
Hornugle	HOU	
Jordugle	JOU	
Perleugle	PEU	
Isfugl	ISF	
Gråspett	GRS	
Grønnspekk	GØS	
Svartspett	SVS	
Flaggspett	FLS	
Hvitryggspett	HVS	
Dvergspett	DSP	
Tretåspett	TTS	
Sanglerke	SLE	
Heipiplerke	HPL	
Skjærpiplerke	SPL	
Linerle	LIE	
Vintererle	VIE	
Sidensvans	SIS	

Art	Ant.ind	Merkn.
Fossekall	FOK	
Gjerdesmett	GJS	
Jernspurv	JES	
Rødstrupe	RØS	
Svarttrost	SVT	
Gråtrost	GTR	
Måltrost	MTR	
Rødvingetrost	RVT	
Munk	MUN	
Fuglekonge	FUK	
Stjertmeis	STM	
Løvmeis	LØM	
Granmeis	GME	
Lappmeis	LAM	
Toppmeis	TOM	
Svartmeis	SVM	
Blåmeis	BLM	
Kjøttmeis	KJM	
Spettmeis	SPM	
Trekryper	TRK	
Varsler	VAR	
Notteskrike	NØS	
Lavskrike	LSK	
Skjære	SKJ	
Nottekråke	NØK	
Kaie	KAI	
Kornkråke	KOK	
Kråke	KRÅ	
Ravn	RAV	
Stør	STÆ	
Gråspurv	GSP	
Pilfink	PIF	
Bokfink	BOF	
Bjørkefink	BJF	
Grønnfink	GRF	
Stillits	STI	
Grønnsisik	GSK	
Bergirisk	BEI	
Gråsisik	GSI	
Polarsisik	POS	
Grankorsnebb	GKN	
Furukorsnebb	FKN	
Konglebit	KOB	
Dompap	DOM	
Kjernebiter	KJB	
Snospurv	SNS	
Gulspurv	GUS	
Sivspurv	SIV	
*		
Antall Arter		
*Flere arter fores her el. under kommentar på forsiden		

Kryssord fra engelsk til norsk

av Eli Gates

Vannrett

1. Capercaillie (male)
2. Turtle Dove
7. Lesser Kestrel
8. Jackdaw
9. Marsh Harrier
12. Goose
13. Razorbill
14. The Wood Lark
16. Mistle Thrush
17. Lark
18. Grey Heron
19. Hazel Grouse

Loddrett

3. House Martin
4. Pygmy Cormorant
5. River Warbler
6. Pheasant
7. Ruddy Shelduck
10. Quail
11. Corn Bunting
15. Crane
17. Puffin

Test dine engelske fuglespråk-
kunnskaper. Rett løsning står på
side

Møte med engelske rovfuglvenner

av Helen Lorraine Jacobsen

En deilig helg i mai var jeg og familien på snarvisitt til min hjemby i England. I lokalavisen fant jeg følgende annonse : «Rovfugler ved Hertford Castle». Med ferske minner fra en vidunderlig tur til Lofoten på NOFs landsmøte, fant jeg ut at dette måtte undersøkes.

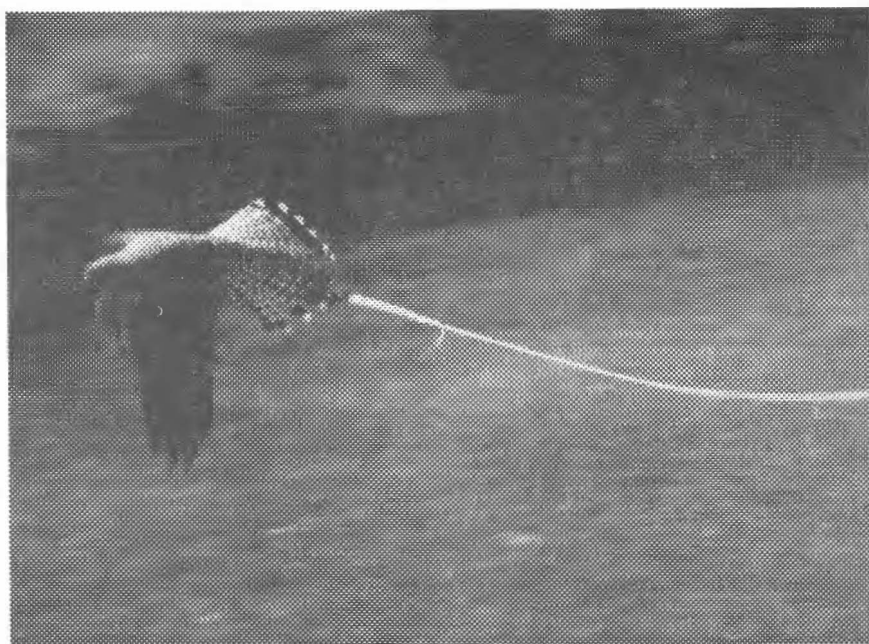
Arrangementet var lagt til en park i nabobyen. På en eng utenfor betalingsområdet møtte vi først en liten gruppe fra The British Hawking Association. De drev med oppvisningsflyging med en dvergfalk og en tårnfalk i bånd. De tilbød «Fly en fugl» for å rekruttere nye medlemmer.

På samme enga sto en dame med sin tamme tårnugle, en kjælegris som lukket øynene og nøt å bli klappet og klødd. Jeg ble forklart at den ble matet med frossen mus, som ble kjøpt fra et forskningssenter.

Tårnugler blir avlet i fangenskap, fordi deres habitat er blitt så forandret at de er i faresonen. Avlen er strengt overvåket og begrenset.

Jeg gikk videre og betalte inngangspenger. Pengene gikk til to frivillige grupper som drev redningsvirksomhet for ville dyr og fugler, en slags utrykningsvirksomhet med ambulanse og krisetelefon. Målet var å gjøre skadde dyr og fugler friske og føre dem tilbake til naturen.

Da kom sjokket ! Det var 2 stands med ugler, falker, hauker, våker, ja til og med en ørn, tjoret

fast med lærleggings og reimer på bakken - i rekke og rad. Kontrasten mellom holdninger i England hvor det er tillatt med ville dyr i fangenskap og NOFs holdninger var litt grotesk.

Jeg har ingen tvil om at fuglene ble tatt veldig godt vare på og elsket av sine menneskelige eiere. Men etter å ha sittet på kne og hatt intens øyekontakt med en hybrid mellom dvergfalk og noe annet, hadde jeg mest lyst til å skrike på deres vegne.

En velkledd engelsk herre vandret rundt med en steppeørn på armen. Blant 3 rekker med ca. 36 fugler satt en slagugle og en snøugle, tilsynelatende uanfektet av sin nye tilværelse.

Jeg satte meg for å tegne, men må innrømme at min følelsemessige tilstand gjorde det umulig.

Så skulle den store oppvisnin-

gen starte. Falkonerene arbeidet to og to. En holdt og en lokket med en matbit skjult i hånden, og fuglene fløy plikttoppfyllende fra den ene til den andre i fri flukt.

Fotografier : Øivind N. Jacobsen

Bare en falk valgte å fly opp i et tre i stedet, og ble der. En av falkonerere drev med mye opplærings- og opplysningsvirksomhet i skoler og lag osv. på rovfuglenes vegne, for å

bedre befolkningens forhold til disse dyrene.

Andre utstilte dyr var ildere, ved foreningen «Ildernes venner». På motsatt side av arenaen var slanger og edderkopper av den tropiske sorten.

Noe vaklende dro jeg derfra for å innta lunch på en velkjent gammel pub, for så å gå en tur i parken til en av de lokale lordene. Det hører med til historien at parken med eldgamle bøketrær og mine elskede villsvibler var pløyet opp til en golfbane.

Konklusjonen må være en stor takk til alle som arbeider for å beholde ville dyr og fugler i sine naturlige områder, der de hører hjemme, og for å bevare disse områdene som de er. Den uberørte naturen er det mest dyrebare vi har. La den leve !

Innkalling til årsmøte i NOF Buskerud

Dato : Mandag 6. mars

**Sted : Veiavangen ungdomsskole,
Mjøndalen**

Saksliste :

1. Godkjenning av årsmøteinnkalling og dagsorden
2. Valg av dirigent, referent og tellekorps på 2 personer
3. Årsberetning for NOF Buskerud
4. Årsberetning for NOFs prosjekter
5. Regnskap
6. Endring av vedtekter.
Styret foreslår at styret reduseres med 2 personer, slik at det fra neste år består av leder, nest -leder, kasserer, 2 styremedlemmer og ett varamedlem.
7. Valg.
 - * styre
 - * en person til NOFs landsstyre
 - * revisor
 - * valgkomité

8. Fastsettelse av kontingenter :

Styrets forslag :

- * Direktemedlemmer til NOF Buskerud 2000: Kontingenten på 75 kr. opprettholdes
- * lokallagskontingent 2001 : Kontingenten økes fra 30 kr. til 70 kr. pr. medlem. Dette tilsvarer hva det koster å produsere 4 nummere av Buskskvetten.

9. Innkomne forslag

10. Arbeidsplan for 2000 - 2001

11. Eventuelt

Etter årsmøtet gir Torkild Jensen oss en gjennomgang av saker som det har vært arbeidet med i NOFs landsstyret det siste året.

Enkel bevertning.

Vi håper på et godt fremmøte !

for styret

Jens Erik Nygård
leder

Siste nytt fra Buskerud

Seinhøsten er ikke den travleste tida i naturen, men det blir likevel sett en del fugl.

På Linnestranda fortsatte grågås - invasjonen til 10.10. En **kortnebbgås** fulgte grågjessene fra 3.10 - 10.10 og kunne studeres på nært hold i elvemunningen. En **smålom** ble sett fra 9.10 - 22.10 og 1 til 3 **toppdykkere** har vært fast tilstede i hele høst. Hele 45 **linerler** i en flokk ble sett så seint som 6.11. **Storskarvene** har vært tilstede hele høsten, fram til skrivende stund. En **dvergdykker** ble sett 14.11.

På Fiskumvannet er **svarthalsdykkeren** fortsatt tilstede. Man regner med at fuglen er skadet, slik at den ikke kan fly. Samtidig med svarthalsdykkeren er det

også sett en **horndykker**, slik at begge kunne studeres i vinterdrakt. Også her er det sett **grågjess** over en lengre periode. Den 25. og 26. september ble det sett ei **tundrågås**, og det var rikelig med **kortnebbgjess**. En **dvergdykker** ble sett 8.10, og ei **lappfiskand** ble sett 24.10. Ei ung **krykkje** og to unge **tyvjoer** ble sett 3.10.

Av rovfugl er det sett bl.a. **tårnfalk**, **vandrefalk**, **lerkefalk** og **myrhauk**.

Storskarver viser seg flere steder i innlandet. Den er sett bl.a. i Hostvedt i Lågendalen og på Eikern i høst. En annen kystfugl som opptrer i innlandet er **siland**. Hele 14 individer ble sett i Eikern. En **dobbeltbekkasin** ble sett på Hals gård i Øvre Eiker 23.9.

En **havsule** ramlet ned i Sylling i Lier den 3.10 og ble tatt hånd om av Knut Arne Solberg, som hadde den i garasjen en uke og matet den med fisk til den kom seg igjen. Den ble kjørt ut til Tofte i Hurum og satt ut på fjorden. Den padlet avgårde og forsvant.

I Steinsfjorden ble det meldt om 2 **lappfiskender** 24.10 og i Langmyrdammen på Konnerud ble det sett 1-2 ind av samme art 30.10.

I Kongsberg ble det sett 5 **konglebit** den 8.11.

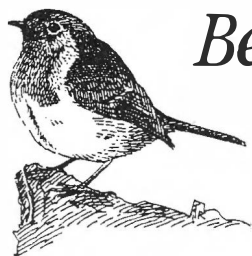
Det skal være korsnebbinvasjon på gang, og en flokk **gran-korsnebb** ble sett i parktrær midt i Mjøndalen sentrum den 11.10.

Søkad om prosjekt-støtte

Styret i NOF Buskerud meddeler at søknader om økonomisk støtte til ornitologiske undersøkelser som tidligere har vært sendt direkte til Fylkesmannens miljøvern-avdeling, heretter skal gå via NOF Buskerud. Vi vil sende en prioritert liste videre etter behandling i styret. Frist for å sende søknaden til styret vil normalt være 1. januar, men i år er den satt til 20. januar.

Fylkesmannens miljøvern-avdeling presiserer overfor NOF Buskerud at de økonomiske rammene i søknaden bør stå i forhold til det faktum at NOF er en interesseorganisasjon basert på ideelt og frivillig arbeid. Det må bety at det ikke kan søkes om lønn og godtgjørelser som tilsvarer det en profesjonell konsulent tar.

Beskytt trekkfuglene på vårtrekket og i hekketiden

Etter påtrykk fra franske jegere har det franske parlament innført en ny jaktlov, som utvider jakttiden på trekkfugler. Den nye jaktlov er uforenlig med et ønske om en bærekraftig fugleforvaltning. Jegerlobbyen vil også endre på EUs fuglevern-direktiv, som sier at fuglene er fredet under vårtrekket og i hekketiden.

Norsk Ornitologisk Forening krever — sammen med 14 andre fuglevernorgani-

sasjoner i Europa som er tilknyttet BirdLife International — følgende:

- At EU-parlamentet med støtte i artikkel 8D og 138D beslutter å *ikke endre fuglevern-direktivet*.
- At den franske regjering beslutter å oppheve loven av 3. juli 1998 og *forbyr jakt* på arter som har en svak vernestatus (som sanglerke og enkeltbekkasin).

Navn	Kommune	Stilling	Nasjonalitet

For at navnelisten skal være gyldig så må følgende krav være oppfylt:

- Kun 10 navn på hver side
- Samtlige felter skal fylles ut

Navnelisten skal sendes inn til
Norsk Ornitologisk Forening
Seminarplassen 5
7540 Klæbu
innen 20. oktober 1999

Returadresse :
NOF avd. Buskerud
v/Jens Erik
Nygård
Brinken 19
3400 Lier

C - BLAD

A5 --- A4 HEFTER

VINDUSPOSTEN

Håndbøker
Tidsskrifter
Manualer
Prislister

MEDLEMSBLADET

Kataloger
Skoleaviser
Programmer
Medlemsblader

STOKKE TRYK

Stokke Trykk - 3175 Ramnes
Tlf.: 33 39 79 09 - Fax: 33 39 78 59 - Mob.: 915 14 311